

Grčka cesta

Delfi i Proskinitariji

Obale
Paglije
Epidavros

Grčka Priča

Neke predaje govore kako je legendarni pjesnik Orfej vjerovao da je najprije nastalo Vrijeme. Iz Vremena je izašao Kaos, ogroman prostor koji je sadržavao Noć, Izmaglicu i gornje slojeve zraka. Po naređenju Vremena, Izmaglica se zavrtjela u zračnom prostoru strahovitom brzinom, pa se masa, dobivši oblik ogromnog jajeta, na kraju razdvojila na dvije polutke. Ljubav je izašla iz sredine jaja, a polovice su postale Nebo i Zemlja. Svakako sam poželio vidjeti tu dobru staru zemlju - Grčku. Dok smo supruga i ja surfali inernetom i gledali mjesta koja bismo mogli posjetiti, za oko nam je zapeo krajnji jug Peloponeza, odnosno utvrđeno mjesto po imenu Vatheia. To je bio cilj našeg putovanja i točka do koje ćemo voziti u jednom smjeru

PIŠE: MATIJA STOJANOVIĆ
FOTO: MARIJA STOJANOVIĆ

Bio je 6. mjesec u Zagrebu i bilo je jako vruće, toliko vruće da je pogled dalje od par metara ispred mene imao obrise fatamorgane, a asfalt je bio užaren i podsjećao na daleke prerije.

Sedam dana kasnije, u Zagrebu, petak navečer, posložili smo stvari na motor i čekali rano ujutro. To je bio početak našeg putovanja tog ljeta. Dan polaska osvanuo je u nevremenu i kiši, vidljivost par desetaka metara, jednom riječju 'abyss' na zemlji. Udari vjetra, prolomi, grmljavina, ali ništa što bi nas zaustavilo na putu prema jugu Hrvatske i 'start' prema Grčkoj. Sljedećih par dana odmarali smo po Pelješcu, dubrovačkom primorju, Konavlima - uživali smo u blagodatima lijepog vremena i mirisali ljeto. Sve dodatne pripreme za nastavak puta tekle su po planu i nakon dva dana smo krenuli dalje u željene pustopoljine. Dogovoreno je da prvi dan vozimo što dulje, da pokušamo prijeći oko 600km i udemo duboko u Makedoniju, te smo u tu svrhu izabrali cestu preko Crne Gore, Kosova i Makedonije, jer

smo htjeli napraviti krug - na povratku ćemo proći Albaniju.

Krenuli smo iz Konavala oko 9 ujutro. Dan je bio prekrasan, ali se već u jutarnjim satima osjećala vrućina i sve nam je više bilo jasno da će tako biti i sljedećih dana, a išli smo još južnije, na jug Europe. U Crnu Goru smo ušli nakon pola sata, bez zastoja, bilo je jutro i još nije bilo kolona turista u tranzitu. Gradovi i mjesta lagano su se nizali, sunce je bilo sve jače, crnogorske uvale bile su pune kupača, a oko prekrasna priroda. Prošli smo Budvu i sv. Stefan, trenutno najmondenija ljetovališta na tom dijelu Jadrana, došli do Petrovca i skrenuli za Podgoricu.

To je cesta koja se penje visoko iznad razine mora i prolazi kraj Skadarskog jezera. U Podgorici se zaustavljamo na benzinskoj crpki, lagani odmor i cigareta - jer čeka nas poprilično težak dio ceste koji se kanjonom rijeke Morače penje prema Kolašinu, Rožaju i dalje prema Kosovskoj Mitrovici i Prištini. Na ulasku u Kosovo dočekala nas je poznata slika - vojska i policija. Usprkos lošoj cesti, ovaj prvi dio Kosova je predivan, redom se nižu kanjoni i zelene poljane. Nakon prilično duge vožnje zavojitim usjecima, velikih temperatura, patrola, kolona i vojske, dolazimo u Kosovsku Mitrovicu. Sa strana počinju poznate TV slike UN kolona,

plavih kaciga, tenkova, bodljikave žice, natpisi 'the dog', 'the cat', a oko ostaci rata, zapaljene tvornice i 'vozni park' koji pripada minulom vremenu. Usprkos vidnom nedostatku standarda ljudi su i preljubazni u određenim trenucima. Slična slika prati nas skroz do makedonske granice, na koju dolazimo kasnije popodne. Smiraj je dana i sve odiše nekim čudnim mirom. Prolazimo predgrađem Skopja, sve je puno ljudi, oko ceste su nepregledni štandovi, vika, ljudi pretrčavaju cestu, gužva je poprilična.

Sunce lagano pada, daleko smo - sad me tek uhvatio 'feeling' putovanja, mada smo već umorni jer smo prevalili već

Crna Gora

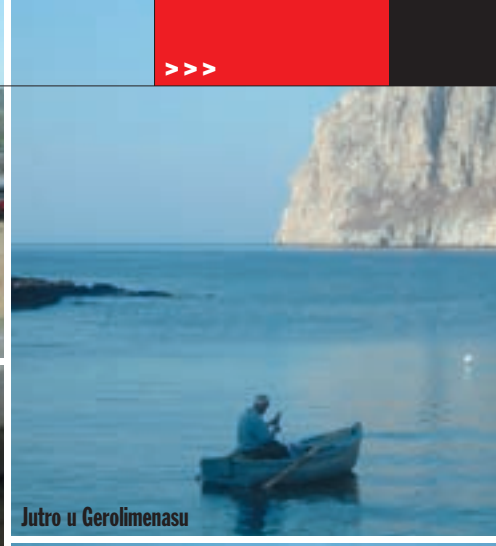

Dolazak pred Meteore

Prema Graveni

Jutro u Gerolimenasu

Ulice Ionnine

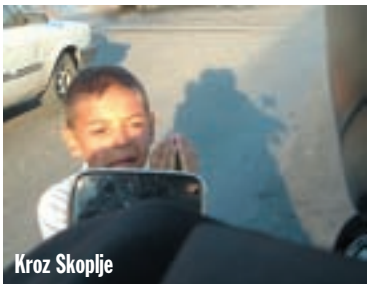

Pitijini stupovi

500 km po velikoj vrućini i nevilim uvjetima. U Velešu se smještamo za noć i motor parkiramo na recepciji. Sutra ćemo dolinom Vardara prema Gevgeliji (istočna granica između Makedonije i Grčke), pa dolinama sjeverne Grčke prema Koufalji, prijevovima Veroie i Kozanija, dalje na Kalampaku - posjetiti jedan od najljepših krajolika na svijetu - Meteore!!!

Jutro je osvanulo predivno, sunčano; spavali smo snom pravednika. Gledamo rijeku s prozora i Veleš koji se kupa u jutarnjoj svjetlosti. Spremamo stvari i nakon doručka krećemo dalje. Sat vremena kasnije bili smo u Grčkoj. Temperatura je već laganih 35, a još je jutro. Sjeverni gradovi Grčke su 'svi na istu foru', široka ulica i niske kuće sa strane; a Grci uživaju u hladu, vrte mantre i kartaju. Vrućina je sve veća, nalazimo se u udolini i razgledavamo sjevernu grčku pokrajinu 'Macedoniju', dok se redom nižu gradovi Veroia, Kozani... Fino je; daleko smo i osjećaj je neopisiv.

Ceste su široke, po sredini je dvostruka crta - ali ljudi imaju finu naviku, svi se voze desno, i motorima je po sredini uvijek otvoren prolaz - i tako je kroz cijelu zemlju. Grci voze brzo, no nisu ljudi kao naši balkanski prijatelji, poštuju promet. Sa strane mi se nižu stotine znakova, široka prostranstva; a u daljnji naznake planina i prijevoja - tu ćemo proći; bar će vrućina malo opasti kad se popnemo na veću visinu. Prolazimo Kozani, lagano se uspinjemo prema brdima; ravničarska vegetacija ostaje za nama i šuma je sve gušća. Temperatura

Kroz Skoplje

pada za koji stupanj, što se jako osjeti u ovim uvjetima - ipak je sredina srpnja i stupanj osvježjenja itekako pomaže. Ispod nas se protežu doline, vidici se mijenjaju, prometa uopće nema. Zamjećujemo jednu pojedinost - svugdje oko nas, sa strane uz ceste bile su male zavjetne kućice (slično kao u Hrvatskoj). Jako nas zanima što su one - valjda će nam netko na ovom putovanju to i objasniti, jer kasnije se ispostavilo da ih je puna cijela Grčka. Spuštajući se prema Graveni ugledali smo znak 'Bridge of Pasha'; most na staroj otomanskoj cesti prema Ionnini (koju ćemo posjetiti par dana kasnije) - lokalitet iz vladavine Otomanskog carstva, izgrađen krajem 18. stoljeća, a uništili su ga Britanci 1941. Makadamom vozimo nekih 5 km; prolazimo kroz usjeko rudimentnih stijena koje izgledaju kao neki drugi planet i pronalazimo srušeni kameni most u usjeku potoka. Avantura je počela - izgleda odlično. Inače se palimo na povijest. Mjesto odiše čudnim mi-

rom. Ponovno se zaustavljamo i skidamo užareni goretex; odmaramo na stijeni ispod mosta. Dalje u kanjonu vidimo lokalne mještane koji se kupaju na brzacima. Zamišljamo otomanske karavane koje prolaze tim spaljenim predjelom; zamišljamo kako im je vruće; zamišljamo kako prebacuju svoj teški teret preko kamenog mosta, kako tjeraju mazge, kuhaju čaj, možda sjede na istom mjestu kao mi i pričaju o tisuću milja koje su odjahali i prohodali. Zato smo u Grčkoj - da zamislimo takav svijet; da osjetimo zemlju i njenu bogatu i turbulentnu povijest; da posjetimo slične lokalitete i vidimo što više. I nama će biti vruće; i mi ćemo tjerati svog konja kanjonima; mi ćemo biti naša 'osobna' karavana; pričat ćemo o tisućama milja koje smo odjahali - želimo cestu i meditaciju prohujalog vremena. To je naš cilj.

Vrućina se nesmiljeno nastavljala; bili smo prašni od makadama i asfalta. Mirisi centralne Grčke su opijajući, bi-

Prema Prištini

Makedonska granica

Kosovska slika

Jutro u Velešu

Na cesti prema Geveliji

Koufalja

Bridge of Pasha

Veroia

lje spaljeno neprekidnom vrelinom, ljetna kiša koja je natopila zemlju širi miris blata i trave; okolo je prazno - djeluje utopijski - još nekih 100-120 do Kalampake i ugledati ćemo Meteore.

Popodne dolazimo u taj mirni gradić u podnožju klisura koje se dižu visoko nad njim. Kalampaka je smještena na granici s pokrajinom 'Tessalija' - poznatijom kao trbuh zemlje. Izgledalo je zaista dobro - mjesec se već lagano pojavio iznad klisura. Vrijeme smo počeli brojiti u kilometrima... "ah da, to je bilo prije 700 km, ma ne, ne, prije 1000 km."

Sutra ujutro ćemo posjetiti Meteore, uživati u jedinstvenom pogledu jednog od najljepših krajolika na planetu i nastaviti nepreglednim ravnicama Tessalije, preko Lamije i prijevoja Gravije i Amffise, dalje prema 350 km udalje-

nim Delfima, posjetiti mjesto gdje su sve 'ikone' starog svijeta tražile proročicu Pitiju i njene savjete...

Treći dan mirišemo jutro u Meteorima, ludo, ludo. Sinoć to nismo doživjeli u ovakvom svjetlu - odlično je; stijene su smeđe i narančaste. Budenje je

zaista ugodno na ovom mjestu. Spremamo stvari na motor i odlazimo na doručak u obližnju taveru. Uživamo u jutarnjoj kavi, baš je dobro tu! Upoznajemo mladi bračni par iz Italije na BMW-u; stigli su trajektom u Igoumenitsu i plan putovanja im je isti kao naš!

Zajedno komentiramo kartu. Nakon doručka odlazimo uskom cestom iza Kalampake obići 'stijene'. Mitovi kažu da su to okamenjeni divovi ili tajno mjesto na kom je bog Zeus mogao čuvati svoje munje. Prvi naseljenici, koji su tražili utočište u pećinama i klisurama oko Meteora, došli su još prije nekoliko tisuća godina. Gradnju ma-

Ulice Gravene

moto01

aprilia

MOTO GUZZI

Oranice 34

tel. 386.44.87

aprilia@moto01.hr

www.moto01.hr

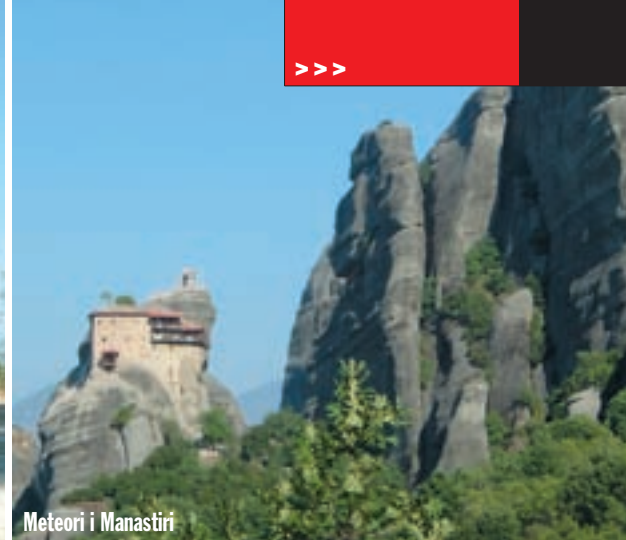

Kalampaka

Oko Meteora

Meteori i Manastiri

nastira na vrhovima započeli su opati koji su u 14. st., nakon sloma Bizantskog carstva pobjegli pred turskim osvajačima.

S vrha vidimo početak Tessalijske ravnice kako se kupa u žutoj svjetlosti i lagano nam otvara svoja vrata; pravci dugi kilometrima, iz kojih proviruje fatamorgana jutarnje vreline. Potom smo redom projurili gradove Trikalu i nesnosno vruću Lamiu te stigli u Graviu - mali gradić u kojem se zaustavljamo i tražimo prikladno mjesto za ručak. Inače, Gravia je poznata po čuvenoj bitci iz 1821. g., iz vremena grčkog rata za nezavisnost i mjesto je

kojeg se Grci rado i s ponosom sjećaju. Lokalni stanovnici, poznatiji kao Suljotsi, nisu dopustili prolaz sultanskoj vojsci Omera Vrionisa, koja je tad brojila nekoliko desetaka tisuća vojnika i napredovala prema Peloponezu. Lokalni vođa otpora Androutsos okupio je

oko sebe 120 pobunjenika, uključujući i njihove žene, i iz lokalnih utvrda hrabro pružao otpor, zaustavivši pri tom napredovanje sultanske vojske toliko dugo dok se okolna grčka plemena nisu udružila i krenula u odlučujuću bitku, te 1822. slomila otomansku vojsku

i izborna svoju državu. Gravia je postala simbolom 'grčkog otpora' bilo kakvom ugnjetavanju. Nakon odmora i ručka krećemo prema Delfima. Predivni pejzaži otvaraju se pred nama; s vrha brda ponovno vidimo more i ravnice u kojima rastu masline.

Stara Kalampaka

Tessalijska dolina

PIAGGIO

Vespa

GILERA

moto01

Ne morate se više švercati!

Kreditni do 7 godina!

SERIJA 5

NA KARTA 1/10
Jena izvan vozila

080000917 12-07-21

A. 087252

Oranice 34 | tel. 386.44.86 | www.moto01.hr

Kroz Lamiju

Proskinitariji

Prema Viliji

Delfi

Na cesti zaljeva Kolpo

Kroz Loutraki

U Delfi dolazimo oko 16 h popodne, 350 km je za nama. Dolazimo pred arheološke iskopine Delfi - pa to izgleda zaista ludo; pada mi na pamet hedonizam starih Grka iz doba Antike - ljudi su zaista znali uživati! Delfi su čuveno starogrčko svetište pod obroncima planine Parnas. Planinski masiv Parnas prema grčkom mitu posvećen je Apolonu, Dionizu i muzama. Apolon je inače jedan od najvećih grčkih bogova, bog je sunca, muzike i poezije. U njegovom hramu proročica Pitija bi davala dvosmislene odgovore na pitanja što su ih pojedinci (Ahil, Odisej ...), gradovi ili države postavljali u važnim prilikama (npr. pred odlazak u rat). Sjedila bi na tronošću omamljena plinovima koji su izvirali iz pukotine ispod nje, te

žvakala sveto lovorovo lišće i... padala u trans. Svetište Delfi uništeno je i opljačkano tijekom prodora Kelta u 3. st. prije Krista.

Sat i pol kasnije bili smo ponovno na cesti. Vozit ćemo još tako dugo dok sunce ne zađe za horizont - želimo stići što bliže Korintskom tjesnacu. Sunce već lagano zalazi i nakon skoro 500 km od Kalampake i Meteora, već 150 od Pitijinih savjeta i Delfa, vidim natpis 'hotel' i gradić Vilia. Grad je odličan, pravi grčki: taverne, stari ljudi koji u rukama vrte mantrе, ugodan osjećaj. Miriše hrana; predivni drvoredi - tu je naš odmor večeras. Raspremamo se u hotelu, tuširamo i izlazimo na večeru u grad.

Dan četiri i predivan osjećaj daljine. Probudili smo se kao ptice, uz glasan

zvuk cvrčaka. Ovaj dio Grčke je odličan, podsjeća me na hrvatske otoke. Od Vilie prema Korintskom tjesnacu postoji mala uska cesta koja prolazi obroncima obraslim borovom šumom. Šire se mirisi smole spržene jutarnjim suncem. Pakiranje!!! Odlazak! Ponovo kilometri! Konačno vozimo uz more. Ponovo osjećamo ljetu u pravom smislu riječi. Napuštamo pokrajinu Attica. S obronaka gledamo malo mjesto Ano Alephori na obalama zaljeva Kolpos. No, kako dolazimo bliže, Alephori i sljedeća mjesta podsjećaju nas na zaboravljeni grčki turizam, nema nikoga, sve je prazno i ne baš čisto.

Idemo prema gradu Loutraki na istočnoj strani Korintskog tjesnaca - odmah preko je Korint i ruševine starog

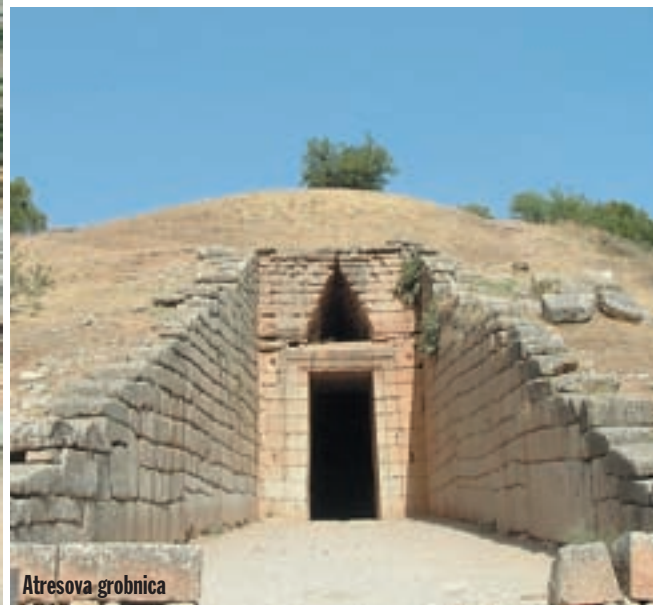
drevnog grada. Nekoliko kilometara iza Loutrakija zaustavljamo se za jutarnju kavu i doručak. Na Korintski kanal stižemo nakon pola sata - ludnica, koja visina, kako je čovjek to mogao prokopati!? Priča o Korintskom kanalu potječe još iz doba Stare Grčke, točnije s kraja 7. st. prije Krista, kad je stanovnicima starog antičkog grada Korintha sinula ideja o gradnji Diolkosa - popločane ceste po kojoj su na drvenim valjcima vukli manje brodove, a koja je spajala dvije obale na najužem djelu kopna. Bilo je to lakše i brže nego ploviti oko Peloponeza. No, kad su brodovi postali preteški, cijeli proces je postao nezamisliv bez gradnje kanala. Infrastruktura za napraviti nešto tako nije postojala sve do druge polovice 19.

Pitijino svetište

Atresova grobnica

Atresova grobnica

Mostovi stare Mikene

Mikena

Mikena

st. naše ere, kad su Francuzi počeli radove. Kanal je dovršila grčka kompanija 1893. godine. Danas je dug oko 6,5 km, dubok 8 m, širok do 30 m, a klisura sa strana su visoke oko 65 m. Služi za prolaz svim brodovima kojima to gabariti dozvoljavaju. Dvije obale danas su spojene dvama mostovima na rubovima kanala.

Fotografiramo i uživamo! Inače, današnji grad Korint je bezvezan - manje više svi grčki gradovi (osim Kalampake i Vilie) su mjesta koja me baš nisu privukla; inače se trudim izbjegavati aglomeracije, masovna okupljanja, uske nesimpatične ulice - pogotovo jer je sve zagušeno prometom - a takav je i Korint! Kolone i kolone. Bezuspješno tražimo neki znak koji bi nam pokazao put prema ruševinama starog grada iz doba antičke Grčke, a isti pronalazim tek nakon ljubaznih uputa lokalne policije. Arheološki lokalitet tad smo pronašli s lakoćom! Izgledao je impozantno! Okolo su ulice koje kao da odišu 'trenucima' iz 'starog' vremena - izrađuju se glinene vaze, suveniri... okolo su masivni zidovi 'antičkog grada'. Stari Korint bio je važno pomorsko i trgovačko središte Antičke Grčke, a također i centar keramičke proizvodnje. Pretpostavlja se da su ga utemeljili stari Dorani u 9. st. prije Krista. U Korintu se nalazi i najveći Apolonov hram na svijetu, koji datira iz 6. st. prije Krista. U prvom stoljeću nove ere apostol Pavao utemeljio je kršćansku

općinu iz koje je Korinćanima uputio dvije poslanice s obiljem podataka o životu helenističkog doba - poznatije kao Poslanice Korinćanima!!! Jedan kuriozitet tog podneblja je da su sadašnji stanovnici okolnog područja, u kojem se nalaze ruševine drvnog grada, zaista znanstveno dokazani potomci starih Dorana iz onog vremena - tisućama godina nisu se 'navodno' pomišljali ni sa bizantinskim pridošlicama, a ni ostalim plemenima.

Nakon dobrog vremena koje smo proveli uživajući u okolici krećemo dalje. Idemo južnije, prema Pagliju Epidavros, voziti ćemo do 14h popodne, naći kamp i ostatak dana posvetiti odmoru! Bit će to najkraća dosadašnja ruta: cca. 250 - 300 km od Vilie. Stigli

Mikenska Lavlja vrata

smo na Pagliju Epidavros i obale Egeja, podigli šator i vidjeli da je mjesto zaista O.K. Kampovi su smješteni u borovoj šumi i među maslinama; pješčana plaža duga nekoliko kilometara proteže se cijelim zaljevom. Toliko je široko,

da se povremeni kupaci jedva naziru u daljini - pravo mjesto za intimu i uživanje. Simpatičan mali gradić s ugodnim ljudima. Kako smo vozili već skoro četiri dana, donosimo spasonosni plan - ne samo da ćemo ovdje provesti popodne i noć, već ćemo ostati i sutradan - tek ćemo prekosutra skupiti šator i uputiti se u skoro 400 km udaljeni jug Peloponeza i Vatheiu. No, sutra ćemo krenuti na jutarnji izlet, posjetiti obližnje ruševine Mikene, Atrejev grob i najveći teatar antičkog svijeta, Epidavros, otprilike 150 - 200 km cestovne idile. Na počinak se tog dana povlačimo jako rano!

U rano jutro petog dana, slijedimo cestu prema Mikeni. Usput se malo vozimo po uskim stranputicama i maslinicima i razgledavamo ostatke starih mikenskih mostova na staroj antičkoj cesti prema Mikeni. Po povratku na glavnu cestu prolazimo pored starih srednjovjekovnih utvrda Napflia i Argosija i bacamo oko na stari Tirint - civilizaciju koja je zajedno sa Mikenjanima živjela u doba prije starih Grka! U Mikenu i lavlja vrata došli smo rano, već oko 10 h ujutro. Posjetili smo čuveni 'Atrejev grob' a potom odradili i 'turu' po Mikeni. Fantastično! Grad ispod božjeg brda!

Mikena je bila antički grad-država. Otkrivena je 1870. g. u pokrajini Argolidi. Nosioi Mikenske kulture ne potječu iz egejskog područja kao ostali. Oni su Indoeuropljani koji su na

Napflio

Teatar Epidavros

početku 2. tisućljeća prije naša ere iznikli u Grčkoj i tu postali vladari domaćeg pučanstva. Svoj najveći procvat kultura doživljava oko 1600. g. prije naše ere, a uništenje i katastrofa za Mikenu slijedi na kraju 13. st. Prije naše ere, kada upadaju nova plemena nošena seobom. Ostatke grada čine kraljevska palača i nekropola, opasana jakim kiklopskim zidovima, s monumentalnim ulaznim vratima - poznatijim kao 'Lavlja Vrata'! Nedaleko izvan zidina nalazi se Atrjeva riznica, tj. grobnica, s kupolom i dugim prilaznim hodnikom. U takve grobnice pohranjivali bi

se balzamirani leševi poglavara, umotani u plahte, za zlatnom maskom na licu. Mikenska arhitektura se zbog grubo klesanog kamena slikovito opisuje kao kiklopska, zamišlja se da su graditelji imali ogromnu snagu. Mike-njani su pokorili i staru Minojsku kulturu na Kreti... kulturu koja je uživala samo mediteranske blagodati i nije poznavala pojam rata.

Puni dojmova iz Mikene jurimo prema teatru Epidavros (iz 4. st. prije Krista) koji je imao 14.000 sjedećih mjesta i bio najveći u antičkom svijetu, a i danas služi za kulturne manifes-

tacije i predstave. Rano je popodne, vremena je na pretek! Tek sutra se planiramo voziti istočnim obroncima Peloponeza, uz obalu Egeja, prema Sparti i Menelaji - vidjeti mjesto odakle je krenuo napad na Troju!

Šesti dan donio je predivno jutro i osjećaj odmora koji nismo imali od kada smo krenuli na put. Lagano smo spakirali stvari, pospremili šator, te sjeli na jutarnju kavu. Kroz razgovor s gazdom, koji iznenađujuće dobro govori engleski, konačno smo doznali i što su male kućice sa strane ceste kojih ima kroz cijelu Grčku - zovu se 'proski-

nitariji' i zavjetna su mjesta ljudi koji su imali prometnu nesreću. Redovito ih održavaju obitelji unesrećenih. Nakon doručka krećemo prema gradiću Leonido na jugoistoku poluotoka, koji je raskrižje za unutrašnjost južnog Peloponeza prema Sparti i Menelaji. Po dolasku u Leonido otkrivamo da je cesta prema Sparti jako loša i zahtjevna, puna pijeska i izbrzdana utorima. Ali sve u svemu, prolazimo kroz prave grčke pejzaže. Vozimo se kanjonima u kojima raste rogač i mirišemo Mediteran. U mjestu Kosmas se zaustavljamo na kavi. Kosmas je visoko iznad razine

„SUPERBIKE“ shop & servis, Varaždin

Masarykova 11, Tel. 042/320 898, Fax: 042/302 898
e-mail: moto-servis-superbike@vz.htnet.hr
Radno vrijeme: 8-17 h, suboth.n 8-12

PRODAJA I SERVIS MOTOCIKALA I SKUTERA

Moto Guzzi Breva

Moto Guzzi Norga 1200

Triumph Daytona 675

Kawasaki 650 F

Aprilia RSV 1000 R

Triumph Rocket III

MOGUĆNOST NABAVE SVIH OSTALIH MOTOCIKALA - KREDIT HYPO ALPE ADRIA BANKE

MOGUĆNOST PLAĆANJA: DINERS, AMERICAN EXPRESS, VISA, EUROCARD, MAESTRO, ČEKOV. KREDIT DO 60.000 KUN EUROCARD I AMERICAN EXPRESS. KREDITI MEDIMURSKA BANKA I REIFFEISEN BANK (bez jamaca)

Menelaja

Sparta

Ulice Aeropolisa

mora, okružen je crnogoričnom šumom i podsjeća nas na scene iz filma Mediterraneo - vriska djece koja trče naokolo, bake koje u dugim opravam sjede ispod drvoreda, čiče koje puše lule i oslanjaju se na iskrivljene štapove... jako slikovito.

Dalje smo nastavili dolinom središnjeg juga Peloponeza vozeći se proplancima maslina, te smo na Menelaju i dolinu Sparte stigli ranije popodne. Uživali smo u samoći koju nam je mjesto ponudilo - na vrhu nije bilo nikoga, što nije ni čudo, jer do vrha brda vodi mala neugledna makadamska pasica, koja nam je zadala poprilične muke dok smo gore penjali 230 kg teškog Suzukija. Vjetar u granama borova budio je prošla vremena i odisao starom Antikom. Zamišljamo starog kralja Menelaja kako se tu zavjetuje prije svog po-

hoda na Troju u potrazi za Helenom. Menelaj je, prema grčkom mitu, spartanski kralj, sin mikenskog kralja Atreja i Europe, Agamemnonov brat. U Homerovoj Ilijadi bio je jedan od najhrabrijih junaka. Sparta je u to doba bila grad-država. Osnovana je u 10. st. prije Krista. Bila je čuvena po svojoj vojsci i tzv. 'spartanskom' odgoju djece, koju su pretvarali u kasnije okrutne vojnike. U 5. stoljeću prije Krista u Peloponeškom ratu su pobijedili Atenu, tada najjaču pomorsku silu stare Antike. Uništena je u 2. stoljeću prije Krista, kada su Rimljani poharali Grčku. Tad Sparta gubi svoju važnost.

Udišući zrak prohujale Antike krećemo dalje - prolazimo dolinom Sparte prema Aeropolisu. Preko Aeropolisa otići ćemo na krajnji jug Peloponeza u potragu za Vatheiom, utvrđenim gra-

Na cesti prema Sparti

koncern
Agram

EUROHERC

JADRANSKO

Nije nagrada!

Agram life

SUNCE

Polica osiguranja dobre nagrade

Nagradna igra "Pravom policom do prave nagrade"

SUDJELUJU /

Svi osiguranici Euroherca,
Jadranskog, Agram life-a
i Sunca

DOBITNIK /

Vi Osobno, ako izvučemo
Vašu policu

NAGRADE OSIGURAVAJU /

Osiguravajuća društva
Koncerna Agram

NAGRADE /

VW Passat;
Vrijednosnice
Koncerna Agram

NAGRADNA IGRA TRAJE /

OD / 01.01.2006.
DO / 31.12.2006.

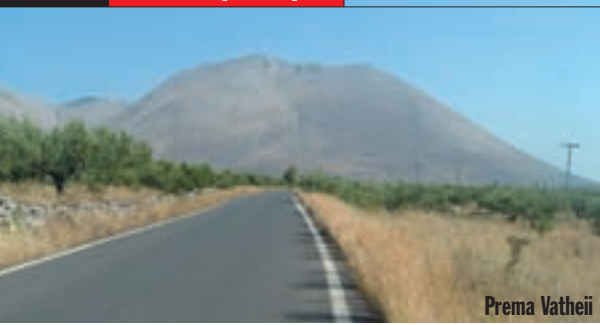
MJESTO I DATUM

IZVLAČENJA /
Zagreb, 17.01.2007.

Nagradna igra

Pravom policom
do prave nagrade

Prema Vatheii

Jug Peloponeza

Pogled s Vatheie

Ulice Gerolimenas

Gerolimenas - pogled is hotela

dom - ciljem našeg putovanja. Pejzaž se postupno mijenja - vegetacija je spaljena suncem, a lokalni požar koji je mjestimično poharao krajolik samo pojačava dojam. Naime, jug Peloponeza prošaran je mjestošćima s jedinstvenom arhitekturom iz doba dok su taj dio napadali gusari. Tako su lokalni stanovnici radi lakše obrane gradili kuće u obliku utvrđenih kula, a isti način gradnje zadržao se do današnjih dana. Takva je i Vatheia, koju smo konačno ugledali nakon pet i pol dana vožnje. Već smo odvalili više od 2000 km i uživamo u vidicima prema pučini Mediterana - dolje je Kreta!!! Svoje noćenje planiramo u obližnjem mjestu Gerolimenas.

Opraštamo se od Gerolimenas i krećemo prema obližnjoj Kalamati. Današnji plan je voziti što dalje, nekih 600 km, projuriti zapadnim obalama Peloponeza preko novog mosta kod grada Patras, koji spaja poluotok i glavno grčko kopno, te nastaviti dalje prema Amfilochii. Ovo je samo cestovni dan, nema razgledavanja, nikakvih lokaliteta, samo okretaji, vjetar, znoj ispod kacige, daljina, horizonti. Idemo što dalje - projuriti ćemo kroz cijelu 'zapadnu' Grčku. Sa strana se nižu prostranstva mandarina, poljoprivreda je u zamahu; cestom prolaze kombiji nakrcani jeftinom radnom snagom tamnije puti. Vozeći se oko Zuchara na cesti prema Py-

rgosu, za oko mi zapinje duga pješčana plaža koju gledam već nekih 10 minuta i želim biti tamo. To je Ionsko more i sigurno je dobro i osamljeno?! Po dolasku vidimo da plaža zapravo nema kraj; toliko je velika, da su na njoj ljudi u fatamorgani, a more je totalno plavo - otvoreni Mediteran - divota. Provodimo nekoliko sati uživajući u pijesku, suncu i okolnim trstikama.

Oko 18h bili smo na mostu, umorni smo, ali vozit ćemo još oko 150 km. U Amfilochii se smještamo u obližnjem hotelu i upijamo dojmove prohujalog popodneva - dobro smo to odradili - Peloponez je već davno za nama.

Plan osmog dana je otići i posjetiti jezero Pamvotis i grad Ioninnu, stari bizantski centar regije koji je poprimio obilježja svojih kasnijih osvajača iz

Turske; popeti se u sjeverne grčke planine, voziti se tromedom Albanija - Grčka - Makedonija prema Konitsi, jezeru i gradu Kastorii, Fiorini, ući u Makedoniju ispod Bitole, te kasnije navečer doći u Ohrid. Ujutro oko 9 h krenuli smo u ispunjenje nauma. Ionnina je zaista O.K., stari grad smješten je unutar zidina obrambene kule, uskih slikovitih ulica i sa znamenitom džamijom u centru grada. Zidine odzvanjaju orijentalnom glazbom sa uličnih štandova. Sjeverne grčke planine koje su slijedile i prijevoji nakon Konitse i Kastorie zaista su mjesta koja se ne smije zaobići - ugodna temperatura i nepregledno zelenilo svuda okolo. Cijelo popodne nam je proteklo u vožnji i krstarenju kantonom Epirus. Nakon planina slijedile su nizine, pa ponovno pla-

Patras

Albanski susret

Albanski vidici

Gerolimenas

Plaže Zuchara

Stara Ionina

Planine kantona Epirus

Topovi Ionine

Ulice Ionine

nine, pa nizine, pusti pejzaži crvenih stijena, totalno napuštena mjesta oko Fiorine - ostavljena još u doba drugog svjetskog rata; utopijske slike vožnje, malaksalosti od vrućine i inih zadovoljstava dva kotača. Grčko - makedonska granica ispod Bitole, iz smjera kojim smo mi došli, je sve samo ne granica. Prolazi se okućnicama mještana i cestama koje se zapravo tako i ne mogu nazvati (sa strana su još uvijek putokazi 'Yugoslavija'); ali uspijevamo i kasnije popodne nam ponovno donosi smiraj Makedonije. U Ohrid dolazimo oko 20 h navečer, umorni. U dva dana smo odvalili oko 1300 km. Mislim da sam umoran! Ohrid je pun ljudi, turista, i teškom mukom nalazimo mjesto za spavanje. Spremamo motor u dvorište domaćina i nakon lagane šetnjice i večere odlazimo na zasluženi počinak. Odmor nam jako treba, jer je sutra zadnji i veliki dan, dan povratka i dan prolaska kroz Albaniju!!!

Dan devet i začuđujuće hladno jutro. Magla s Ohridskog jezera stvara vlagu, ceste su prazne, zapravo oko nema nigdje nikog. Na albanskoj granici je hrpa ljudi, već zamišljam kako

tu stojimo i čekamo satima. No, nije bilo tako; albanski carinici pozivaju ljude valjda onako kako im se tko sviđa. Bili smo među prvih pet. Hrpa papirologije, 20 E osiguranja za dvije osobe, carinik lijevo, carinik desno, pečat, potpis i albanski horizonti su pred nama. Istina je da je oko sve načičkano bunkerima i odišne vremenom Envera Hodže, ali nije tako loše kako se priča. Albanija je zemlja krajnosti. U nekoliko metara susretnu se i kočije i novi Mercedesi, izmijene se bogate vile i drvene stračare. Bila je nedjelja, a u zemlji je to dan za svadbe, pa je pjesma i veselje odzvanjalo na svakom koraku. I svakako - kolone automobila standarda boljeg nego u nekim zapadnim zemljama. Poprilično smo iznenađeni. Elbasan je prvi grad u koji smo došli i odmah ugledali potpuni kontrast zemlje - poprilično je prljav, loša cesta, odjeća se prodaje s ceste, s hrpe; blato i konjske zaprege ... ulice bez putokaza.... Elbasan je danas centar albanske industrije, a ima sasvim drugačiju povijest. Poznati su po turskim kupeljima iz 17. stoljeća, koje nismo posjetili jer smo bili u tranzitu, a saznali smo da je bio i cen-

tar albanskog nacionalizma u doba vladavine otomanskog carstva. Prema Tirani se penjemo visoko u brda, preko prijevoja. Pogled nam puca na albanske doline i nepreglednu prazninu. Cesta je totalno loša, a opet - okolo su restorani koji su kao iz nekog drugog vremena (u jednom od njih se i zaustavljamo), valjda su ih izgradili bogatiji povratnici. Ljubazni konobari govore talijanski, pa nam je odmah lakše, jer su nam objasnili kuda i kako dalje. Nakon ručka i 50-tak kilometara koji su potom slijedili dolazimo pred Tiranu. Grad je to koji se ne može opisati riječima. Tirana je mješavina 17. i 21. stoljeća; mogu je opisati samo slike ili doživljaj uživo: lijevo su zaprege, a desno su Lexusi, lijevo su siromaštvo i kočije, a desno je novac; a onda se to sve odjednom zamijeni i više nema kraj ni početak. Teškom mukom pronalazimo cestu dalje prema Skadru i otkrivamo da je taj dio ceste kroz Albaniju potpuno nov i ravan, naseljen jedino brojnim, malim benzinskim postajama - oko 100 km ugodnog asfalta. Doduše, Marija se kune da je sa strane vidjela kako djeca šecu s pištoljima. Vozili smo poprilično brzo, a gdje

god smo stali, svi su bili ljubazni i susretljivi, bez presedana! Kontrasti!!! Ne razumijem pozadinu zemlje, pa sam totalno pasivan i vjerujem da bih je uvijek izabrao kao najkraći pravac prema Grčkoj i Turskoj. I hoću, jer Albanija je jako privlačna sama po sebi. U Skadar smo stigli oko 15h popodne, prokstrarili gradom i uputili se na Muriqan - albansko - crnogorsku granicu udaljenu 15-tak kilometara. I to bi bilo to. Crnu Goru smo nazad odvozili u komadu, prošli Debeli Brijeg i našli se u ugodnoj i poznatoj nam ljepoti našeg cilja - Konauala. U skoro 9 dana odvozili smo oko 4000 km, na temperaturama od 40 stupnjeva; uživali u prerijama Crne Gore, Kosova, Makedonije, Grčke i Albanije. Posjetili smo lokalitete o kojim smo sanjali kao djeca, te se družili s bogovima i cestama. A dogodine - tko zna - idemo još dalje!!! Možda će nekome naša tura izgledati prebrza i prekratka, i možda će netko reći da smo malo zabavili pisati i družiti se s lokalnim stanovništvom; no mi smo odradili ono što smo naumili i vidjeli što smo htjeli. Svatko od nas ima drugačije prioritete i želje - a naše su uslišane, za sada! ■

Glavni trg u Tirani

Skadar

Skadarski život